

YVA-menettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa – Norrsarvlax Solkraft Ab/Oy – aurinkovoimahanke, Loviisa / lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle

Ympäristöterveysjaosto 27.02.2025 § 18
327/11.05.02.08/2025

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Hanna Sivén
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Uudenmaan ELY-keskus pyytää Porvoon terveydensuojeluviranomaiselta lausuntoa siitä, onko ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tarpeen soveltaa hankkeeseen. YVA-menettelyä sovelletaan hankkeeseen ELY-keskuksen päätöksellä, jos hanke tai sen muutos todennäköisesti aiheuttaa YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Päätöstä tehtäessä otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne YVA-lain liitteen 2 osoittamalla tavalla.

Lausunto pyydetään toimittamaan sähköisesti Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi sekä tiedoksi asian käsittelijälle jenni.nieminen@ely-keskus.fi viimeistään 24.2.2025. Lausuntoon on pyydetty ja saatu lisäaikaa 3.3.2025 saakka. Kannanottoon tulee liittää asian diaarinumero UUDELY/14969/2024.

Fortum Renewables Oy:n tytäryritys Norrsarvlax Solkraft Ab/Oy suunnittelee aurinkovoima-alueen rakentamista Loviisassa sijaitsevalle Norrsarvlaxin alueelle. Hankealueen koko on noin 271 ha. Hankealue sijaitsee Norrsarvlaxin ja Sarvilahden ympäristössä, noin 4,5 kilometriä Loviisasta länteen kiinteistöillä 434-415-1-343 ja 434-415-1-3. Suunniteltu paneelialue on nykyisellään viljelykäytössä olevaa peltoa sekä osin metsäisempää, talouskäytössä olevaa havupuumetsää. Aurinkovoimalan suunniteltu liittymisteho olisi noin 188 MW, arvioitu vuosittainen energiantuotanto noin 243 GWh ja yhteenlaskettu aurinkopaneelien teho noin 253 MWp. Aurinkovoimalan yhteyteen varaudutaan myös rakentamaan sähköenergiavarasto. Aurinkopaneelien lisäksi alueelle rakennetaan huoltotiestöä ja sisäisen sähkönsiirron rakenteet. Tämän lisäksi aurinkovoimalan verkkoliitynnän toteuttamiseksi rakennetaan tarvittava 110 kV:n voimajohto (tai 110 kV maakaapelit) aurinkovoimalan sähköasemalta Fingridin uudelle 110 kV sähköasemalle.

Hankealuetta halkoo Vt7 ja hankealueen eteläpuolelta kulkee Loviisantie. Hankealueen pohjois- ja etelälaidoille sijoittuu olemassa olevia 110 kV:n voimajohtoyhteyksiä. Hankkeessa tarkasteltavat voimajohdon reittivaihtoehdot A, B ja C suuntautuvat alueelta itään kohti Loviisaa ja Loviisan itäpuolelle suunniteltua Fingridin uutta sähköasemaa. Reittivaihtoehdot sijoittuvat valittavasta vaihtoehdosta riippuen, joko olemassa olevien voimajohtojen rinnalle

metsäisemmille alueille tai Vt7 yhteyteen. Voimajohto ylittää kaikissa vaihtoehtoissa Loviisanjoen.

Aurinkopaneeleja asennetaan noin 244 hehtaarin alueelle ympäristökohteet ja -olosuhteet huomioiden sekä peltoalueiden hyödyntämistä korostaen. Aurinkovoimala-alue ympäröidään riista-aidalla, jossa on lukittavat portit, eikä alueella liikkuminen ole sallittua ilman lupaa.

Aurinkopaneelien alustavat tekniset tiedot:

- 2-puolinen yksikidepaneeli, 550–650 Wp, mitat n. 2,4 x 1,3 metriä.
- Sijainnista riippuen 2 x 13 – 2 x 26 paneelin aurinkopaneelipöytiä (asennusteline), joissa paneelit kahdessa rivissä pystyasennossa.
- Aurinkopaneelipöydän etureunan korkeus maasta on noin 0,7–1,4 metriä ja takareunan korkeus noin 3,2–3,5 metriä, riippuen käytetystä perustusratkaisusta ja maanpinnan muodoista.
- Valtaosa aurinkopaneelipöydistä suunnataan etelään tuotannon maksimoimiseksi. Joitakin osia voidaan asentaa tästä poikkeavaan suuntaan rakennusteknisistä syistä.

Aurinkopaneelien asentamiseen käytetään kahta vaihtoehtoista perustamistapaa, joka riippuu maaperäolosuhteista:

- ruuviperustus, jossa sinkitty porapaalu kairataan noin 1,2–1,6 metrin syvyyteen
- maavarainen painovoimainen perustus, jossa asennusteline kiinnitetään maanpinnalle asennettaviin betoniharkkoihin

Rakentamisvaiheessa pyritään hyödyntämään olemassa olevia ajouria ja tiestöä. Alustavan arvion mukaan uusia tielinjauksia tarvitaan noin kolmen kilometrin matkalla. Hankkeen elinkaari on laskennallisesti noin 40 vuotta. Mikäli aurinkovoimalan toimintaa ei jatketa, puretaan rakenteet ja alue vapautuu muuta maankäyttöä varten.

Aurinkopaneeleille varatun alueen läheisyyteen sijoittuu jonkin verran asuin- ja lomarakennuksia, mutta tiheämpää rakennuskantaa hankealueella esiintyy lähinnä Loviisassa, suunniteltujen voimajohtoreittien B ja C itäisemmillä osuuksilla. Varsinaiselle hankealueelle sijoittuu yksi asuinrakennus hankealueen koillisosissa Takamaalla. Rakennus on Maanmittauslaitoksen karttapalvelussa todettu hävinneeksi.

Hankealueen maaperästä voidaan todeta GTK:n aineistojen perusteella, että happamien sulfaattimaiden esiintyminen on aurinkopaneelituotantoon suunnitellulla alueella valtaosin joko pieni tai hyvin pieni. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen tulee huomioida tarkemmassa suunnittelussa ja perustusten materiaalien valinnoissa.

Hankealueelle ei sijoitu laajempia vesistöjä, mutta aluetta halkoo muutama ojauoma. Hankealueesta etelään, Loviisantien eteläpuolelle sijoittuu lähimmillään noin 700 metrin etäisyydelle suunnitelluista paneelialueista hankealueen pintavesiuomien purkuvesistönä toimiva Sarvlaxträsket. Noin kilometri hankealueesta luoteeseen sijaitsee Högbergsträsket.

Aurinkovoimatuotannolle suunnitellun alueen lounaisosat sijoittuvat pieneltä osin Lägermalmin 2-luokan pohjavesialueelle (Lägermalm id: 0158504, muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue). Hieman yli 2 km hankealueesta koilliseen-itään sijaitsee Loviisanjoen länsipuolinen Panimonmäen (id: 0158555) 1-luokan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, joka pohjoisosistaan vaihtuu Kuggomin (id: 0158505) 1-luokan pohjavesialueeksi. Suunnitellut voimajohdot sijoittuvat kaikissa tarkasteltavissa vaihtoehtoissa Panimonmäen pohjavesialueelle.

Aurinkopaneelien rakentamiseen ja toimintavaiheeseen ei liity merkittäviä riskejä. Pohjavesialueelle rakennettaessa tulee noudattaa erityistä varovaisuutta työkoneilla liikuttaessa ja huomioitava riittävä suojaus pohjaveden pilaantumisriskin ehkäisemiseksi (ympäristönsuojelulaki 17§). Paneelialueen yhteyteen toteutettavien muuntoasemien perustukset varustetaan lähtökohtaisesti öljynkeruukaukaloilla, joilla pystytään estämään öljyvuo-dot mahdollisissa häiriötilanteissa. Toiminta-aikana aurinkopaneelista tai voimajohdoista ei aiheudu vaikutuksia tai merkittävää riskiä pohjavesialueelle.

Hankealueelle on tehty luontoselvitys ja maisemaselvitys. Selvityksessä todetaan, että suunnittelualueella tai sen lähiympäristössä ei ole maakuntakaavoissa osoitettu maankäyttöä tai tavoitteita, jotka estäisivät alueen aurinkopaneelialueiden rakentamisen, eikä hanke aiheuta vaikutuksia maakuntakaavan toteuttamiselle. Hankkeen toimintojen sijoittumisessa ja kaapelireittien linjauksissa on huomioitu maakuntakaavojen suojelu-/muinaismuistokohteet sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Hankealueen Porvoon Moottoritien eteläpuolinen alue on lähes kokonaan valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä nimeltä Sarvilahden kartano ympäristöineen, Norrsarvlax.

YVA-tarvearviossa todetaan, että aurinkoenergiatuotannon ja siihen liittyvän sähkönsiirron rakennusvaiheen ja toiminnan aikaisia ympäristövaikutuksia voidaan pitää pääosin vähäisinä, kun toiminta sijoitetaan tarkoituksenmukaiselle alueelle. Kuten kaikella rakentamisella, myös aurinkoenergian ja sähkönsiirron tuotantoalueilla on vaikutuksia, joista merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat yleensä alueen luonnonoloihin, maisemaan, ihmisiin ja ilmastotavoitteisiin. Aurinkoenergian rakentaminen ja sähkönsiirto ei aiheuta merkittäviä ympäristöriskejä asennus- ja toimintavaiheessa. Sadevedet imeytyvät pylväsrakenteista huolimatta maaperään ja metsää pyritään poistamaan mahdollisimman vähän voimajohtoa varten. Käyttämättä jäänyt peltoala voidaan metsittää paneelien varjostukset huomioiden. Tarkastelemalla esisuunnitteluvaiheessa useampia eri vaihtoehtoja voimajohdolle, voidaan tarkempien selvitysten perusteella valita jatkosuunnitteluun vähiten ympäristövaikutuksia aiheuttava toteutusvaihtoehto.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ympäristöterveysjaosto katsoo, että ympäristövaikutusten arviointimenettely on tarpeen, ottaen huomioon hankkeen laajuus. Hankkeen vaikutukset asumisterveyteen ja mm. talousvesikäytössä olevien kaivojen vedenlaatuun tulisi selvittää ja arvioida tarkemmin.

Ympäristöterveysjaostolla ei ole hankkeesta muuta huomautettavaa.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Jäsen Petri Hakasaari poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi esteellisyyden vuoksi (hallintolaki 434/2003 28 § k4).